

IMPLEMENTAREA BUNELOR PRACTICI EUROPENE CU SCOPUL DIMINUĂRII IMPACTULUI DEȘEURILOR TEXTILE

Victoria GÎNDEA

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Departamentul Economie și Management, grupa AA-212, Facultatea Inginerie Economică și Business,
Universitatea Tehnică a Moldovei, mun. Chișinău, Republica Moldova

Coordonator științific: Cornelia CRUCERESCU, dr., conf. univ., Universitatea Tehnică a Moldovei
"Sprijinul acordat de Comisia Europeană pentru elaborarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului, care reflectă doar opiniile autorilor, iar Comisia nu poate fi trasă la răspundere pentru orice utilizare a informațiilor conținute în aceasta."

Rezumat. În ultima perioadă, convorbirile și dezbaterile ce țin de dezvoltarea durabilă au devenit un subiect primordial în contextul agendei globale. Acțiunea dată este provocată de rezultatele cercetărilor științifice, tendințele din cadrul domeniului de dezvoltare al țărilor, efectele modificărilor climatice și experiența ce ține de degradarea mediului înconjurător ce demonstrează necesitatea modificării stringente a ansamblului de modele ce țin de dezvoltarea economică. Noțiunea de „dezvoltare economică verde” evidențiază trecerea de la modul de dezvoltare economică prin consum spre un model ce implementează protecția mediului în calitate de forță motrice de majorare a economiei.

Cuvinte cheie: economie verde, progres, cadru normativ european, deșeuri, textile inteligente, chimie durabilă.

Introducere

Actualmente, modul în care sunt utilizate resursele nu este durabil ceea ce conduce la instalarea unei presiuni asupra planetei. Forța distructivă cu care acționează factorul uman asupra mediului înconjurător, împreună cu noile tehnologii, a generat transformarea problemei ecologice în una de supraviețuire și nu de sporire a calității vieții. În cadrul planului de acțiuni concrete al țărilor au apărut domenii, sectoare și activități care conturează un nou model de economie ce poartă denumirea de „economie verde”, în cadrul căreia activează un număr mare de persoane, la „locuri de muncă verzi”.

Procesul dat poate modifica multe provocări din cadrul oportunităților economice, totodată, poate preveni ansamblul de efecte negative ce afectează mediului. În același timp, abordarea tendinței economiei verzi deține un potențial enorm de stimulare semnificativă asupra creșterii economice și a locurilor de muncă ce generează un ansamblu de abilități specifice necesare.

Aspecte conceptuale privind economia verde

Prin conceptul de economie verde se subînțelege, în cadrul contextului de dezvoltare durabilă și reducere a sărăciei:

- un instrument de bază în scopul atingerii nivelului de dezvoltare durabilă;
- un mijloc de implementare eficientă al ansamblului de resurse și energie;
- instrument de utilizare a tehnologiilor curate în urma cărora emisiile de carbon și poluarea sunt reduse iar riscurile de mediu sunt minimizate.

Ansamblul de politici din cadrul domeniului economiei verzi denotă obiectivul general ce constă în construirea mediului favorabil pentru condiționarea unei schimbări către modelele de consum și de producție cu aspect durabil.

Principalele obiective-cheie ce țin de politicile publice verzi conțin:

- organizarea unei bune guvernări și a unui management orientat spre mediu la nivel național;

- implementarea ansamblului de proceduri de evaluare strategică a mediului și a impactului creat asupra mediului înconjurător;
- egalarea condițiilor ce țin de concurența pentru ansamblul de produse ecologice prin intermediul eliminării treptate a mulțimii de subvenții învechite;
- modificarea și reformarea totalității de politici din cadrul domeniului dat și generarea noilor stimulente de dezvoltare;
- consolidarea infrastructurii și mecanismelor de piață din cadrul domeniului dat;
- redirecționarea ansamblului de investiții publice;
- ecologizarea totalității de achiziții publice;
- ecologizarea aspectului ce ține de modul de viață și modelele de consum.

Cadrul normativ european privind economia verde

Economia verde este orientată către ansamblul de activități care susțin protecția mediului înconjurător și influențează pozitiv asupra bunăstării populației. Economia ecologică sau economia verde este opusul expansiunii economice ce are la bază totalitatea activităților de extracție și prelucrare iresponsabilă a ansamblului de resurse naturale și a mediului înconjurător.

Pactul Verde European se bazează pe principiile economiei circulare și, totodată, pe reutilizarea resurselor cu scopul minimizării efectelor asupra mediului natural. Comunicarea efectuată de către Comisia Europeană privind Pactul Verde European stabilește un șir de inițiative de politică pentru a ajuta UE să-și îndeplinească obiectivul principal ce ține de realizarea neutralității climatice până în anul 2050.

Legea europeană a climei are ca scop asigurarea contribuției tuturor sectoarelor economiei și societății la atingerea obiectivului privind neutralitatea emisiilor până în anul 2050. Totodată, legea dată conturează un cadru pentru clasificarea progreselor estimate în vederea realizării obiectivului dat și propune, de asemenea, un **obiectiv nou al UE ce ține de reducerea netă a emisiilor până în anul 2030 (cu cel puțin 55 % comparativ cu anul 1990)**.

Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030 urmărește obiectivul de a orienta biodiversitatea Europei pe calea redresării, în avantajul oamenilor, climei și planetei. Totalitatea acțiunilor propuse în cadrul strategiei date cuprind consolidarea zonelor din Europa ce sunt protejate și restabilirea ecosistemelor degradate prin intermediul dezvoltării agriculturii ecologice, micșorarea utilizării și a influenței nocive a pesticidelor și plantarea copacilor.

Strategia „De la fermă la consumator” are menirea de a contribui la realizarea neutralității climatice, de către UE, până în anul 2050, prin intermediul reorientării sistemului alimentar actual al UE către un sistem durabil. Totodată, strategia dată are un șir de obiective, cum ar fi: garantarea unei oferte suficiente de produse alimentare, abordabile din punct de vedere al prețului și nutritive în cadrul limitelor planetare, promovarea consumului alimentar și a dietelor sănătoase mai durabile, micșorarea pierderilor și a risipei de produse alimentare, etc.

Mecanismul pentru o tranziție justă (MTJ) a fost introdus de către UE pentru a oferi sprijin tehnic și financiar regiunilor cel mai mult afectate de către trecerea la modelul de economie cu emisii micșorate de dioxid de carbon. Mecanismul dat va contribui la susținerea:

- oamenilor și comunităților – asigurând facilitarea oportunităților cu privire la angajare și recalificare, ameliorând eficiența energetică din cadrul locuințelor și susținând combaterea sărăciei energetice
- unităților economice – prin intermediul transformării tranziției către tehnologia cu emisii reduse de dioxid de carbon în una atractivă pentru investiții, generând sprijin financiar și oferind investiții pentru domeniul cercetării și inovării
- regiunilor și statelor membre – făcând investiții în locuri noi de muncă verzi, conectivitate digitală, transport public durabil și o infrastructură pentru o energie curate.

Energie curată, accesibilă ca preț și sigură. Deoarece 75 % din totalitatea emisiilor de gaze cu efect de seră din cadrul UE sunt generate în urma utilizării și producției de energie, decarbonizarea domeniului energetic constituie un pas important către o comunitate neutră în aspectul climatic. În decembrie 2020, în urma prezentării strategiilor de către Comisie privind energia curată, au fost adoptate concluzii privind: energia din cadrul surselor regenerabile offshore, hidrogenul.

Strategia UE pentru promovarea sustenabilității în domeniul substanțelor chimice stabilește o viziune pe un termen lung pentru politica din cadrul domeniului substanțelor chimice al UE, potrivit căruia UE împreună cu statele membre urmăresc:

- să asigure un nivel mai înalt de protecție a sănătății
- să consolideze competitivitatea în cadrul industriei
- să susțină și să asigure un mediu lipsit de substanțe toxice

Mobilitatea durabilă și inteligentă. Pentru o economie și o societate cu zero emisii de gaze cu efect de seră nete este nevoie ca sectorul mobilității să fie mai durabil și mai inteligent. Pentru ca UE să atingă neutralitatea în cadrul domeniului climatic este necesar ca emisiile din sectorul transporturilor să **scadă cu 90 % până în anul 2050.**

Valul de renovări. Sectorul clădirilor constituie unul dintre consumatorii majori de energie din cadrul Europei și generează mai mult de o treime din totalitatea emisiilor de gaze cu efect de seră. Strategia cu privire la valul de renovări are ca scop intensificarea eforturilor de renovare în UE, pentru a contribui la realizarea obiectivului privind instaurarea neutralității în cadrul sectorului clădirilor până în anul 2050, iar tranziția verde, justă și echitabilă să devină realitate.

Impactul deșeurilor textile asupra mediului

Moda de consum - crearea constantă a stilurilor noi la prețuri foarte mici a generat o majorare substanțială a cantității de vestimentație care se produc iar apoi se aruncă la gunoi. Vestimentația, textilele de uz casnic și încălțăminte poluează apele și generează emisii de gaze și deșeuri. S-a constatat că industria textilă poartă răspundere de aproximativ 20 % din **poluarea globală** a apelor curate, cauzate de produsele de finisare și vopsire.

În același timp, s-a modificat și modul în care persoanele elimină hainele de care nu mai au nevoie, acestea fiind aruncate la gunoi. Începând cu anul 1996 și până în prezent, cantitatea hainelor achiziționate, de o persoană, în medie s-a majorat cu 40 %, în urma reducerii semnificative a prețurilor, care a provocat, la rândul ei, micșorarea duratei de viață a elementelor textile. În fiecare an, europenii utilizează aproximativ 26 kg de textile și aruncă la gunoi circa 11 kg de textile. Majoritatea hainelor uzate sunt incinerate sau aruncate în depozitele de deșeuri fiind reciclate mai puțin de 1 % din ele.

Bunele practici europene privind implementarea economiei verzi în sectorul de textile

Pentru remedierea situației date UE propune o nouă strategie care ar găsi soluții pentru fenomenul modei de consum și ar oferi orientări pentru atingerea unui nivel ridicat în cadrul domeniului de colectare separată a deșeurilor textile. Potrivit Directivei cu privire la deșeuri aprobată de către Parlamentul European în anul 2018, țările din cadrul UE vor deține obligația ca până în anul 2025 să introducă activitatea de colectare separată a deșeurilor textile. Strategia dată a Comisiei include și măsuri care susțin totalitatea proceselor de producție și materialelor circulare, contribuie la micșorarea substanțelor chimice periculoase și oferă ajutor consumatorilor în alegerea materialelor textile sustenabile.

Un pas importat în cadrul domeniului de reciclare chimică este finanțarea proiectului Interreg Europa - RESET de către Programul Orizont 2020. Proiectul dat își propune să modifice modalitatea prin care sunt puse în aplicare programele din fonduri structurale și politicile europene în regiunile partenerilor. Obiectivul major este de a îmbunătăți ansamblul de politici regionale și să promoveze un model de abordare mai durabilă în cadrul domeniului de producție.

Conceptul de chimie durabilă reprezintă proiectarea, fabricarea și implementarea produselor chimice și a ansamblului de procese eficiente, sigure ce nu dăunează mediului înconjurător. Produsele textile prietenoase mediului înconjurător și tehnologiile care micșorează emisiile de CO₂, consumul

de energie și volumul de deșeuri produse reprezintă o prioritate pentru domeniul de textile și de vestimentație, stimulând dezvoltarea în regiunile europene a tehnologiilor moderne. Această prioritate este implementată prin intermediul adoptării treptate a măsurilor axate pe modificarea și aplicarea tehnologiilor și produselor ecologice, care conțin:

- eco-creativitate, începând de la de proiectare și finisând cu punerea în practica industrială, care se axează pe stabilirea unui echilibru între tehnologie, preț și gradul de inovare al produselor sau competitivitatea și impactul acestora asupra ecosistemului înconjurător;
- accentuarea implementării materiilor prime naturale, și a tehnologiilor prietenoase mediului înconjurător.

Textilele inteligente sau smart reprezintă o nouă generație de elemente textile care asigură activ un sprijin în domenii cum ar fi sănătatea sau siguranța. Acestea constituie produse de înaltă tehnologie fiind foarte specializate, deținând o valoare adăugată înaltă. Un motiv principal pentru dezvoltarea rapidă a elementelor textile inteligente în ultima perioadă este importanța lor în domeniul cercetării și pentru industrie. Ansamblul de textile inteligente pot fi utilizate în condiții meteorologice extreme și pentru diferite aplicații .

Concluzii

Economia Verde constituie o „**alternativă la modelul economic dominant** în care trăim în prezent, care **exacerbează inegalitățile**, încurajează **risipa**, declanșează **deficitul de resurse** și creează **amenințări pentru mediu și sănătatea umană**”. Trecerea de la o economie de consum spre o economie verde va genera un ansamblu de oportunități majore în cadrul economiei mondiale.

Competitivitatea din cadrul sectorului de textile se află într-o strânsă legătură cu inovarea și dezvoltarea tehnologică și mai recent, cu durabilitate și producția ecologică. Procesul de producție utilizează un volum mare de materii prime, energie, apă și substanțe chimice ceea ce generează poluarea apei, aerului și solului generând un impact considerabil asupra mediului înconjurător. Noi abordări durabile sunt dezvoltate și abordate în cadrul întreprinderilor de textile și vestimentație din întreaga UE. Informarea părților interesate cât și a factorilor de decizie în legătură cu aceste bune practici ar genera adoptarea și implemenatarea acestor soluții și în alte regiuni.

Referințe

1. Consiliul European (2020); <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/green-deal/> Accesat: 31.01.2022
2. Green Jobs(2018) . http://add-energy.ro/wp-content/uploads/2014/05/Studiu-international_A4_final_RO_preview.pdf pag 7-8, Accesat 03.02.2022
3. Consiliul European (2020); <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/green-deal/> pag 3-7; Accesat 20.01.2022
4. Sustainability initiatives and practices in the Smartphone industry; <https://epub.jku.at/obvulihs/download/pdf/5653705?originalFilename=true> Accesat 25.01.2022
5. ScienceDirect: [Exploring connections among nature, biodiversity, ecosystem services, and human health and well-being..] <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2212041614001648>, Accesat 29.01.2022
6. RESET, https://www.interregeurope.eu/fileadmin/user_upload/tx_tevprojects/library/RESET_BROCHURE_RO.pdf pag 3-5; Accesat:04.02.2022
7. Journal of Cleaner Production (2011); https://edauniversitycenter.uic.edu/wp-content/uploads/sites/16/2018/09/2011_Deif.pdf pag 1-7; Accesat: 02.02.20224